

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropo.
APARE SĂPTĂMÂNAL

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. —
Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe

se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 43. — Scrisori nefrancate se
retuza. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor

pe săptămână 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiile

se adresează Administrației ziarului
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 43

Catolicismul despre Ortodoxie

O sală de conferințe în clădirea episcopală. Bânci, un pupitru. Deasupra: icoana lui Hristos. Va conferența Dr. Gaspar despre «Duhul evlaviei orientale în importanța lui pentru situația teologică a prezentului». Un tânăr — să tot aibă 33—35 de ani — din noua generație a catolicismului, cu ferestre deschise spre vânturile din viață. Și mai atent la comorile de viață ale ortodoxiei, aplecat sub năzuința irenică a ecumenismului. A publicat un studiu serios asupra Liturghiei orientale; conduce cu o energie tinerească secția de pastorație bărbătească a Arhiepiscopiei. Auditori: preoții diecezei și studenții.

Eram curios să aud cum este privită Ortodoxia în Apus, aici unde nu e vorba de prozelism, unde cuvântul asbru de «schismatic» n'are ce căuta. Și într'adevăr nimic mai surd decât o apologie a Ortodoxiei, făcută de un teolog catolic într'un cerc preoțesc catolic, o apologie pe care ar fi iscălit-o orice ortodox. Natural cu unele exagerări: totuși o pledoarie. Caldă, vibrândă, năzuind par'că să coboare pe pământul sec al raționalismului occidental vigoarea primar-creștină a ortodoxiei. Apusul are ceva de învățat de la comorile de dar ale Orientului; el, celce se simțea până azi cuceritor, constată azi că trebuie să se lase și cucerit. Cucerit de duhul unei vieți ale cărei izvoare curg din chiar sânurile Duhului Sfânt.

Dar să dăm cuvânt conferențiarului. Cu tot regretul, numai fragmentar. «A se lăsa cuprins, copleșit radical de Hristos și Evanghelia Lui, a se concentra radical asupra persoanei lui Hristos, a atârna numai de Hristos, a trăi și a muri pentru și în Hristos — aceasta este spiritul, ființa și temeliea evlaviei orientale... «De la arianism, peste apolinarism, nestorianism și monofizitism, până la ultimele ecouri ale luptelor cristologice din vremea monotelitismului, e vorba în cele din urmă de întrebarea cea mai caracteristică pentru Orient: Cum pot fi mai adânc cuprins de Hristos? Ce cult trebuie să închin Domnului Hristos?» Luptele împotriva iconoclasmului n'au alt sens: apărarea adevăratului chip spiritual al lui Hristos.

«În Biserica orientală Hristos este Kyrios, Atotputernic, Hristos care tronează în ceruri. Totuși Hristos și ca Pantocrator nu este așezat într'o depărtare inaccesibilă, nesfârșită; mai curând pentru El trăește în Pneuma și e înățat peste înguste legături ale vremelnice, Hristos este noua plină de viață cerească, — centrul celor izbăviți. Cu cât mai slăvit și mai înățat privește orientul pe Hristos cel atotputernic, cu atât se știe mai aproape de El și mai neîndoelnic ridicat prin El la Tatăl. De aceea Bi-

serica orientală este Biserica bucuriei pnevmatice».

«Biserica Orientului e păstrătoarea realității primar creștin: ea trăește din misterii. Când cântă, se roagă sau dă mărturie... ea se înalță dincolo de vremelnice spre Dumnezeu. Ea știe că de când Logosul s'a întrupat, omenirea s'a înobilat și lumea s'a transfigurată, s'a îndumnezeit». «Dumnezeu este singura ei substanță; dela întruparea Logosului El îmbrățișează toată făptura, care pare a fi devenit divină». Dacă teologia apuseană a fost «puternic îndreptată spre om, creștinul oriental a rămas neconținut sub vraja lui Dumnezeu, fără însă a nega sau reprimă omenescul». Teologia apuseană subînșiază în chip special fața omenescă a Mântuitorului; în Orient «puterea și măreția lui Dumnezeu stă pe primul plan». De aceea — e precumpănitor teocentrică». «De aceea Orientul a luptat atât pentru dumnezeirea lui Hristos; de aceea năzuința lui principală e îndumnezeirea omului». Pe când Occidentul este precumpănitor antropologic orientat.

«Biserica Orientală... cunoaște numai o lume, pe Dumnezeu; trăind pe pământ, ea privește neconținut în ceruri. Rugăciunea ei e «explozie de bucurie, minunată e înmăgurire și mărire, e cântec... Creștinul oriental trăește într'adevăr în Hristos prin Liturghie. Aici experiază marele eveniment iohanic al întrupării Logosului: Kenosa, jertfa și mântuirea Lui. Creștinismul oriental este de aceea religie cultică, mai bine: religie a misterului... Insistența chemare a Bisericii orientale, rugăciunea Diaconului — în ectenii — fierbințele rugăciunii, sunt expresii ale cererii către Dumnezeu ca lumea să fie sfințită, ca El să se coboare și să împline lumea de Sine... Când Hristos s'a întrupat, cele cerești s'au înfățișat cu cele pământești. Și alergarea timpului e călătorie în veșnicie... Mai mult decât în Occident, Biserica orientală pare a înfrânge timpul în Liturghie... Trăim și noi (apuseeni) în Liturghie sacramentală, mântuirea și îmbrățișarea cerului cu pământul, dar trăirea aceasta apare în Liturghia orientală mai clară, mai pipăibilă, mai reală». Dumnezeu, s'a înomenit spre a ridica pe om în lumea dumnezeiești. «Liturghia occidentală e dominată de o puternică sistematizare, cea orientală de un covârșitor dramatism. Este, una învățatură, cealaltă e trăire. Una e mărturia disciplinei romane, cealaltă e mărturia unui suflet ce arde după Dumnezeu. Liturghia romană — în disciplina formelor — pare adesea aspră: liturghia orientală respiră simțământul frumuseții într'o naturaleză care devine cale reală Pistis spre Gnosis. Aceasta nu înseamnă că la prăz-

nuirea sfântului mister ar cădea cu totul vălul corporalității omenești, ci că pentru mulți creștini orientali contactul (mediat) cu divinitatea în sf. Liturghie e așa de viu, așa de nemijlocit, încât îi cutremură adânc... În Apus motivul obiectiv-cultic se retrage în formarea formelor evlaviei subiective... În Apus, liturghia e ceva neorganic, neasimilat; dimpotrivă pentru orientali, ea este rugăciune originară, proprietate aproape organică, de care nu poți face abstracție în viața religioasă... Creștinul oriental vede în sf. Taine înfrângerea vremelnice și invazia veșniciei». De aici și caracterul lui eshatologic.

«Biserica Orientului e Biserica Învierii. Ea cântă bucuria Învierii în tot cursul anului liturgic... mereu răzbate bucuria Învierii și a Transfigurării... Sărbătorile nu sunt simple reamintiri, ci urcarea la transfigurata ființă a misterului ceresc, căci Logosul cel veșnic a înălțat natura căzută și a așezat-o de-a dreapta Tatălui... Dar nu numai omenirea, ci și întregul cosmos este atras în șuvoiul acestei noi vieți... Granițele dintre cer și pământ au căzut. Biserica orientală e Biserica transfigurării».

Creștinul oriental trăește în marea comunitate cosmică: în comunitatea Bisericii. Aceasta se vede lămurit la pregătirea sf. daruri. «Conceptia orientală nu e un simplu sentiment pentru natură, ci ea crește din adâncime și intensitatea lăuntrică a perspectivei religioase originar-creștine... Orientalul cunoaște marea, înduhovnicita, sfânta comunitate universală, prin care ceibotezați devin cetățeni ai împărăției cerurilor».

«Orientalul n'are ideal deosebit pentru preoți și pentru mireni, nici nu cunoaște vre-o deosebire între aceste mireni și preoți sau monahală; după perspectiva lui spirituală toți sunt chemați la transfigurata viață asemenea celei îngerești. El e deplin convins că creștinul mântuit trăește deja de acum în împărăția lui Dumnezeu. Despre aceasta mărturisesc și icoanele sfinților, a căror severitate hieratică glăsuiește despre lumea divină de dincolo, care s'a coborât pe pământ și în ochii cărora arde o întreagă lume a realității pnevmatice vii». Conceptia transfigurării cosmice și a iubirii mântuitoare, a iubirii comunitare este înrădăcinată în chipuri de sfinți «oameni ai unei iubiri mari, milostive, smeriți și blânzi, pe cari cu adevărat îi poți numi oameni ai Duhului Sfânt. Transfigurare, iubire, comuniune, preamărire imnologică, bucurie, smerenie, blândețe, sunt ad erile Sf. Duh, care plămădesc sufletul creștin oriental». Căutând divin le cuprinde pe toate: unirea cu Hristos, transfigurarea, comunitatea cu sfinții, cu vii și morții, cu Cosmosul întreg. De aceea «misterul Euharistiei formează, plămădește sufletul oriental în așa fel încât, dacă trăește religios, poate trăi numai din el».

Biserica Orientului e Biserica minunatei capacități de a crede: «ea

trăește și azi în credința vie a lumii transfigurate». De aceea e străină de raționalismul occidental și nu e supusă pericolului unui creștinism cultural (secularizat). «De aceea s'a dovedit și în vremea noastră, în Rusia, cea mai mare Biserica martiră a prezentului... Această aprindere de duh apocaliptic, această minunată credință în biruința Celui înviaț, este sublimul pe care Biserica orientală îl mărturisește lumii. De aceea nu trebuie să ne mirăm dacă mulți creștini adevărați din Apus văd în evlavie orientală un element de temelie, pe care mulți — învăluți în scepticism și raționalism — l-au pierdut: înăscuta capacitate de a crede. Creștinul oriental trăește încă în deplina prosperitate a credinții naive, originare; noi — apuseeni — dimpotrivă purtăm în noi moștenirea pozitivismului și relativismului religios. Pentru noi realitățile lumii corporale sunt unicele realități pipăibile; calea spre realitățile credinții și sfintelor taine a devenit creștinul de depărtată și anevoioasă! Scepticul din noi privește lumea narului, zămbește ironic, se leapădă ușor de ea. El înăbușe avântul inimii în rugăciune, face din dogmatist istoric și jurist, din duhovnic, psiholog... Realitatea lumii empirice ne siluește gândul și se aruncă asupra conștiinței oridecâteori vrem să îndeplinim cetezanta. Pentru creștinul oriental realitățile empirice nu sunt de loc mai reale decât schimbarea la față a Domnului sau transfigurarea lumii».

Asceza — pocăința și postul — «nu corespund satisfacțiunii apuseane, gândirii mai mult etic-religioase a Apusului... Trupul, care e Templu al Sf. Duh, trebuie ținut în frâu, ca prin aceasta omul întreg să fie preamărit. Creștinul oriental nu cunoaște asceza pentru ea însăși. Indumnezeirea este ținta ascezei orientale. Fiecare lacrimă, fiecare cuvânt de căință duce spre iluminare în Hristos, spre înnoirea spiritului în Dumnezeu. Pocăința și încercările (ispitile) trebuie să facă sufletul tot mai liber pentru Dumnezeu... Toată lupta spirituală nu este în cele din urmă decât o deschidere pentru puterile active ale harului. Sfinții orientali sunt deosebiți unii de alții după origine, cultură, capacitate și înclinări sufletești, dar tuturor le e comun scopul: a crește în Hristos, a fi asemenea Lui, a zăbovi singur cu singurul Dumnezeu, și în această singurătate a privi lumina lui Dumnezeu în strălucirea ei. Din credința că osfeneala (asceza) duce spre iluminare, răsare puterea de a suferi: sfântul unește cea mai adâncă smerenie cu cea mai adâncă dispoziție de a suferi. El nu vrea să facă misionarism, dar sfințenia lui atrage pe alții». În apropierea lor cântătorii de Dumnezeu experiază apropierea lui Dumnezeu. Astfel pustile pustnicilor și zările Athosului devin cetățile credinței și sfințeniei. «Aceste pustii au fost locurile adorării neîntrerupte a lui Dumnezeu, izvoarele harului, centre spirituale de înnoire pentru întreg

Orientul. În felul acesta pustnicul, care trăiește ca inger pământesc și om ceresc, devine fără să vrea apostol al ortodoxiei și purtător al entuziasmului pnevmatichistic.

Caracterul hristocentric al sfințeniei orientale e deplin reliefat în »rugăciunea lui Iisus« (cf. Filocalia), deopotrivă recomandată monahilor și mirenilor (Spovedania unui pelerin rus). Hesychia nu este tot una cu dormitarea: ea pretinde activitatea omului întreg (fizic și postl).

Sunt caracterizări cari tind să cuprindă laturi cât mai variate ale Ortodoxiei. Ele mărturisesc despre Ortodoxie ca despre forma adânc-pnevmatică a creștinismului. Ele preamăresc viziunea orientală, care trăiește viu realitatea harului, a lucrării lui transfiguratoare în lume. Sunt cuvinte de entuziasm sincer față de marea cosmică a perspectivei ortodoxe.

Ce poate învăța teologia catolică actualmente din Ortodoxie? Succint formulate: 1. »Chemarea la o comunitate bisericească spirituală, pnevmatică. Momentul evidențiat de creștinătatea orientală ca imagine specifică a bisericii, — adică însuflețirea prin Sf. Duh și comuniunea iubirii creștine nu este secundar, chiar și într-o Biserică juridic construită, condusă de un cap vizibil, ci este un element constitutiv al ființei bisericești. Dimpotrivă adierea Pnevmei divine transformă, ceace se ține unit juridic adesea pur exterior, într'un tot viu supranatural« (Wunderlic). — 2. O teologie a harului temericită pe Sf. Duh. »Când gânditori orientali au numit cultura apusului o cultură a lui Filioque, este în această caracterizare ceva exagerat, totuși nu e mai puțin adevărat că, prin concepția trinitară occidentală, Duhul sfânt apare ultimul în acțiune. De aici avem față de Duhul sfânt e așa de rară. Și totuși Duhul sfânt ar trebui să apară ca primul, ca principiul de bază al vieții harice-supranaturale«. — 3. Improprietărea căilor mistice ascetice prin teocentrismul oriental. »Înălțarea spirituală a vieții, nu numai desăvârșirea morală, trebuie să fie scopul străduințelor creștine!« Aceasta prin potențarea harului habitual, căci creștinul arusean cunoaște aproape exclusiv harul ajutor și e prea încurcat într'o tehnică ascetică amănunțită. — 4. »Din evlavie orientală s'ar putea realiza și idealul primar-creștin al adevăratei gnoze, a adevăratei Sophia. «Nimeni — care privește cu ochii deschiși în structura actuală a vieții cato-

lice occidentale, nu va nega, că depărtarea dintre teologie și viață a devenit adesea prea mare« (Wunderlic). »O adevărată sofologie catolică în interiorul teologiei catolice ar înfrânge raționalismul și nominalismul laicizator din teologia noastră«. — 5. Atitudinea eshatologică, cu rădăcini în »Basileia Theon«. — 6. Evlavie comunitară-liturgică... Concluzia? »Să învățăm a prețui pe frații Bisericii orientale și sfânta ei viață dumnezeiască«...

...Cuvintele s'au stins ca un ecou din altă lume. Din vraja lor se desprinde nostalgia după zările de minune și har ale Ortodoxiei. Și par'că un regret în inima catolicismului: de ce Ortodoxia — așa de plină de har — nu se vrea încadrată

în organizația lui juridică? ...Și întrebarea s'a rostogolit firească:

— »Cum vedeți posibilă apropierea dintre ortodoxie și catolicism?« Ce putem răspunde, decât să continui linia conferinței până în ultimele consecvențe:

— »Prin concentrarea radicală a catolicismului asupra persoanei lui Hristos, ceace constituie inima ortodoxiei, inima Creștinismului«. Unirea creștinilor într'o turmă și sub un păstor, este posibilă numai atunci când Păstorul e Hristos și nu altcineva. Până atunci Ortodoxia își urmează calea ei. Asemenea pustnicilor ea nu e măsă de răvna prozelitar-misionară, căci frumusețea ei cea veșnică este o chemare. Adevărul ei se va împlini«...

Diacon N. MLADIN

Mila Creștină

VI. Valoarea milosteniei

După ce am căutat să pătrundem în sensul adânc al poruncii milei creștine, trecem la frumusețea și prețul pe care-l are împlinirea ei, la marea și valoarea milosteniei.

Ca orice faptă bună plinită cu stăruință, milostenia poartă în sine frumusețea și prețul unei virtuți. Inșă ca una ce-i expresie vie a supremei porunci a creștinismului: iubirea, milostenia este o virtute aleasă și eroică; ca atare, ea închide în sine o sublimitate și valoare excepțională. Ea este practicarea binelui, împlinirea datoriei creștine în cel mai plin înțeles al cuvântului. E trăirea din plin a poruncii iubirii de Dumnezeu și de aproapele, trăire care inobilează pe om și-l face asemenea lui Dumnezeu, desăvârșirea absolută și mila fără de margini. Stăruind cu Dumnezeu — drept trăsătură fundamentală a ființei Sale iubirea și mila, nu greșim dacă afirmăm că milosteniei i se potrivește în cea mai largă măsură definiția platoniciană a virtuții: »Străduința omului de a se asemăna cu Dumnezeu«.

Împlinirea poruncii milei creștine îl arată pe om ca făptură aleasă a lui Dumnezeu, făcută după chipul și asemănarea Lui și superioară animalelor, care nu cunosc și nu practică milostenia. Ea inobilează și desăvârșește pe cel ce-o săvârșește, întrucât îi înalță sufletul cultivând în el simțăminte alese și obișnuințe demne de

toată lauda: »Milostenia face pe oameni desăvârșiți: ea imită pe Dumnezeu... E o faptă de iubire mântuitoare, mare mângăiere a celor credincioși, coroană a păcii, dar al lui Dumnezeu, necesar celor slabi, glorios celor tari«. (St. Ciprian). Este o exorose văzută a curățeniei noastre laștrice, o măturare a calității noastre de creștini adevărați: »Dați milostenie celor ce sunt în voi și iață, toate vă vor fi curate« (Luca XI, 41).

Nu-i deloc înjositor faptul că omul poate face sau primi milostenie. Căci însuși Dumnezeu a încredințat omului exercitarea acestei griji față de semenul său. Exercițarea ei este demnitate aleasă, după cum demnă de om este și realizarea scopului ultim al său, pe care-l știește milostenia.

Ce-ar fi lumea fără milostenie? Dacă n'ar exista ea, suferința ar fi poate de fapt o »obiectiune« împotriva creației divine a lumii. Căci dacă n'ar fi milostenia care să reducă considerabil din mizeria umană, foarte ușor ne-am lăsa stăpâniți de impresia că suferința face parte esențială din constituția și structura cosmosului. Inșă unde-i pericol și suferință în lume, acolo se ivește și salvarea, acolo izbucnește perspectiva mângăietoare a milostivirii divine prin inimile și mâinile noastre. Și, vai nouă, dacă-i refuzăm intrarea!...

E înspăimântătoare și mângăietoare totodată ideea că Dumnezeu a lăsat în mâna celor tari și a dat în grija celor milostivi tot ceace-i slab și fără apărare în această lume. În dosul acestei neputințe a celor slabi, stă tăcând și nevăzut — dar real — Inșăși Majestatea lui Dumnezeu, care garantează pentru toți cei săraci și mici dintre făpturile Sale! Deci, cine ridică mâna asupra milostivirii, se ridică împotriva a Inșăși Majestatea divină. De aceea milostivirea este plecarea de venerație adâncă în fața Tronului lui Dumnezeu și nu cedare față de ceace-i josnic și compromițător, cum greșit socotesc împătimitii propoveduitori ai »supraomului«.

Milostenia duce la împușinarea răului din om și din lume, iar pe de altă parte la sporirea binelui dintr'însa. Dacă suprema legitimitate a prezenței noastre aici pe tarimurile pământului este lupta pentru înstăpânirea binelui în noi și în lume, atunci odată cu încetarea milosteniei ar înceta și împlinirea sensului autentic al vieții omului aici pe pământ: »Crede, omule, — zice Vlahuță — că dacă nu mai poți face bine, viața nu mai are nici un preț și nici un sens«. Căci odată cu încetarea ei ar conțeni și cununa de aleasă calitate spirituală a omului: bunătatea, întrucât: »Omul cel mai milos — zice Lessing — este omul cel mai bun«.

Așa de mare preț are milostenia, în fața lui Dumnezeu, încât El o preferă jertfei, căci zice prin rostul unui profet: »Milă voiesc, iar nu jertfă«, (Mat. 12, 7) În fața unei împliniri pur exterioare și formale a îndatoririlor creștinești prin aducerea aproape mecanică de daruri (jertfe) la biserică, Dumnezeu preferă mai degrabă împlinirea cu duh și cu inimă fierbinte de dragoste a poruncii milei creștine. Căci împlinirea ei în atare

autentică a simțămintelor creștinești.

Atât de mare și de importantă este datoria împlinirii poruncii milei creștine, încât Mântuitorul face din împlinirea sau neîmplinirea ei unica condițiune a fericirii sau a osândei de veci la judecata obștească: »Veniți binecuvântații Părintelui meu — va zice El ca Judecător suprem, către cei dreți — de moșteniți împărăția care este gătită vouă dela întemeierea lumii, pentru că: flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; insetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M'ați adăpostit; gol am fost și M'ați îmbrăcat; bolnav am fost

FOIȘOARA

Raportul general

despre activitatea preoțimii din cuprinsul Secției Sibiu a Asociației »A. Șaguna« a Clerului ort. român din Mitropolia Ardealului, pe anii 1939, 1940 și 1941, prezentat adunării generale, ținute în Sibiu, în 12 Noembrie 1942

Vremurile excepțional de grele, prin care am trecut și trecem încă, nu ne-au îngăduit în ultimul timp, cum ne era obiceiul, dar și cum prevedeau Statutele, ca să ne întâlnim anual în adunările noastre generale.

Au trecut 3 ani și mai bine dela ultima noastră adunare generală, ținută în 15 Iunie 1939 în inima ținutului românesc, în Odorheiu devenit centrul românesc, unde ne-am spus ultima dată cuvântul nostru ortodox și românesc cu tot prestigiul și demnitatea, de care s'a bucurat totdeauna Secția asociației noastre.

Ținusem această ultimă adunare generală a noastră încă sub presiunea și tensiunea evenimentelor precedate în primăvara aceluiași an, când în preajma

Sfintelor Sărbători ale Inverii Domnului, a trebuit să ne mobilizăm forțele noastre armate pentru apărarea granițelor noastre și a impune respectul convenit unui vecin haib, care jinduia de pe atunci la pământul țării noastre.

După acestea, evenimentele s'au precipitat în mod vertiginos. În toamna anului 1939 a izbucnit războiul între popoarele, care veacul de-a rândul au trimis, urbi et orbi, știința, arta și falma unei culturi, pe care o admirăm și prețuim, și pe care le știam ca cele mai civilizate ale lumii.

A sosit apoi anul 1940 cu evenimentele cunoscute și cele mai dureroase, din câte a putut să înregistreze istoria ultimelor veacuri ale neamului nostru mult încercat.

Anul 1940 a fost anul suferințelor, durerilor și umilințelor noastre românești.

Granițele noastre românești, câștigate cu atâtea jertfe, s'au prăbușit, pierzând o însemnată parte din pământul, din glia noastră strămoșească, din Ardealul scump al nostru și lăsând în robie milioane de frați de ai noștri.

Ceea ce dușmanii noștri n'ar fi putut dobândi prin luptă dreaptă, au primit plocon printr'un verdict și arbitraj pe cât de neînțeleș, tot așa de nedrept, care ni-a împușes și umilința de a ne părăsi pământul

strămoșesc și frații, fără posibilitatea de a ne folosi de forța noastră armată.

Lovitura asasină și piezișă din anul 1940 ne-a desmetecit și ne-a făcut ca să ne regăsim pe noi înșine. Ne-a determinat, să ne călm pentru păcatele noastre, să luăm hotărârea eroică de a ne întoarce la Dumnezeu și calea destinului nostru istoric Același cale nu putea duce decât peste Golgota.

Anul 1941 ne dă posibilitatea să participăm, cu un eroizm fără pereche, în cel mai grozav și crâncen război din câte a cunoscut până acum istoria omenirii, pentru recucerirea hotarelor sfinte ale țării și desrobirea sufletelor creștine din legăturile satanice ale iudeobolșevismului.

Cu ziua de 22 Iunie 1941 se isprăvește, se fermină cu rușinea și umilința impusă și suferită cu scrâșnire dinților din vara și toamna anului 1940. Acum avem din nou un scop, un ideal, un vis »de jalea căruia ni-au murit și moșii și părinții«. În slujba acestui ideal ne am înrolat toți fiii buni ai neamului, și întrezărim de pe acum, cu speranță și bucurie, ziua sfântă în care, după ce v'om răpune de astă dată definitiv dușmanul secular, socotit și astăzi înamicul numărul 1, și vom tăia toate capetele hidrei blăstămate, care ne a supt sângele veacuri de-a rândul,

să ne putem îmbrățișa toți frații într'o nouă țară și mai mare, dar și mai creștină.

Onorată adunare generală! Am avut lipsă de această introducere și schițare a evenimentelor excepționale din ultimul timp, ca să ne servească de ramă, în care să încadrăm icoana și potretul activității preoțimii noastre în aceste vremuri de pătimiri și eroice sfurtări ale neamului și Bisericii noastre.

După studierea cu grijă a rapoartelor de activitate a preoțimii noastre pe ultimii 3 ani, 1939, 1940 și 1941, înainte de realizările și progresele obișnuite, de care vom aminti în cadrele acestui raport, constatăm, că din toate paginile lor se desprinde și stăruie dragostea, devotamentul, admirația și recunoștința sinceră, atât a preoțimii, cât și a enoriașilor față de persoana I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae.

Preoțimea din cuprinsul Secției și Arhiepiscopiei noastre a înregistrat cu mândrie și satisfacție, că personalitatea providențială și luminată a I. P. S. Sale a fost călăuzitoare nu numai în conducerea treburilor bisericești, ci și în ale neamului nostru.

Cuvântul chibzuit, dar răspicat și competent, al I. P. S. Sale a fost solicitat de conducătorii destinelor țării noastre în toate ocaziile de răscruce ale istoriei, și acest cuvânt rostit cu toată competența și

și M-ați cercetat; în temuiță am fost și ați venit la Mine» (Mat. 25, 34—36). După aceea va zice celor răi: »Duceți-vă dela Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, pentru că flămând am fost și nu Mi-ați dat să mănânc; insetat am fost și nu Mi-ați dat să beau...» s. a. m. d. (Mat. 25, 41—43).

Considerând aceste cuvinte ale Mântuitorului și această atitudine a Sa, avem impresia că în ziua de apoi nici o altă faptă bună nu va fi răsplătită, ci numai milostenia, iar pe de altă parte nici un alt păcat nu va fi pedepsit, ci numai lipsa de îndurare. Oricât de straniu și de ciudat ni s'ar părea acest fapt, Mântuitorul afirmă cu însăși autoritatea și infailibilitatea Sa divină că: *milostenia este punerea în practică a tuturor faptelor bune, împlinirea tuturor poruncilor și datorită creștine, iar lipsa de îndurare, împietrirea inimii, este rezumarea tuturor păcatelor.* Este, deci, în afară de orice îndoială, că *împlinirea și neîmplinirea milosteniei este criteriu suprem de apreciere a vredniciei morale a omului și — ca atare — elementul care investeste de om cu cea mai înaltă valoare religioasă-morală.* De aceea acordarea fericii veșnice apare ca o răsplătire divină pentru milostivirea umană. Explicația constă în faptul că milostenia este expresia vie și punerea în practică a supremei porunci: *iubirea*, care rezumă într'ăsa întreg creștinismul. În această privință Bossuet afirmă un adevăr, când spune: *«Milostenia este întreg creștinismul.»*

Valoarea excepțională a milosteniei devine și mai evidentă pentru mintea noastră, când ținem cont de faptul că *Dumnezeu îi atribuie o valoare egală cu a faptei săvârșite Lui Insuși.* Acordarea acestei valori se bazează pe indentificarea mistică a Mântuitorului cu fiecare din săraci și rezultă clar din următoarele Sale cuvinte: *«Intru cât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mi-ați făcut»* (Mat. 25, 40). Acest adevăr îl afirmă și sf. Părinți prin peana sf. Ambrosie: *«Cine își aduce aminte de necazul celor săraci, va avea în ziua judecării pe Domnul Insuși dator cu milă față de el.»* Iar înțelepciunea poporului nostru spune într'un proverb: *«Cine pe săraci ajută, pe Dumnezeu împrumută.»* Cine face milostenie nu-i numai executorul voinei și poruncii lui Dumnezeu, ci-i chiar binefăcătorul lui Iisus Hristos, Dacă suprema slujire și vrednicie este cea închinată lui Dumnezeu, atunci este evident că *împlinirea poruncii milei creștine este cea mai înaltă valoare*

pe care și o poate agonisi omul în marginile pământului.

Acum înțelegem de ce sf. Scriptură ferește pe cei ce fac milostenie: *»Feriți cei milostivi, că aceia se vor milui»* (Mat. 5, 7), iar fapta lor o consideră ca *«îmbogățire în Dumnezeu»* (Cf. Luca 12, 21) *«comoară nesecată în ceruri»* (Luca 12, 33). Minunat se exprimă în această privință glasuri din perioada patristică; așa sf. Ioan Hristostomul pune în gura Mântuitorului următoarele cuvinte adresate omului: *»După ce te-am încărcat cu mii de binefaceri, îți cer ceva înapoi, nu ca și cum aș cere o datorie, ci spre a-ți da în locul acestor puține lucruri, împărăția»;* iar Fer. Augustin zice: *»N'avem nimic ce am putea da lui Dumnezeu, dar putem da aproapei: dând ceva celui sărac, vom dobândi pe cel ce posedă toate.»*

Cu drept cuvânt putem afirma, că aural dobândește cea mai înaltă valoare și cea mai splendidă strălucire prin aceea că se dăruiește celui lipsit.

Această înaltă valoare a milosteniei ne duce în mod firesc și logic la ideea că *milostenia este condiție și element al mântuirii subiective.* Afirmatia aceasta se încadrează deplin în teza creștină că mântuirea se face — ca cerințe din partea omului — prin credință și fapte bune. Căci milostenia este o faptă bună, o jertfă ce expiază păcatele și mântuiește sufletul. Acest adevăr își găsește bază lămurită și tare în Sf. Scriptură și în Sf. Tradițiune: *«Milostenia izbăvește de moarte și nu lasă sufletul să intre într-un tunic»* (Tobie 4, 11; cf. și Proverbe 11, 26 și 15, 27); *«Dacă ai, dă cu propriile tale mâini răscumpărare pentru păcate»* (Didahia); și mai lămurit și mai frumos se rostește sf. Ioan Gură de Aur: *«Fără milostenie sufletul este sterp. Fără aceasta toate sunt murdare și nefolositoare. Milostenia și îndurarea sunt cele două lucruri de care, prin care ne putem apropia de Dumnezeu. Deci, când nu avem acestea, suntem lipsiți de toate. Iuindeți mâinile voastre nu către cer, ci către mâinile săracilor. Căci atunci când ai întins mâna ta către mâinile săracilor, te-ai ridicat până la înălțimile cerului. Dacă n'ar fi fost săracii, nu s'ar fi putut scurta lanțul cel lung al păcatelor noastre. Ei ne întind mâinile lor întocmai ca niște medicamente. Când un sărac își întinde mâinile și primește ceva dela noi, el este ștergătorul păcatelor noastre. De îndată ce ai dat banul tău, dimpreună cu el au fugit dela tine și o parte*

dintre păcatele tale». În lumina acestor lămuriri, gestul poporului nostru care dă milostenie «pentru ca să se ierte păcatele și să se izbăvească omul» nu este nicidecum un simplu »do, ut des«, ci o atitudine deplin justificată din punct de vedere creștin.

În fine, *milostenia prezintă valoarea unui eminent și foarte eficace factor social.* Funcțiunea ei socială constă în aceea că încadrează avuțiile în comunitarismul iubirii, care naște solidarismul social, în care proprietatea dobândește o misiune spirituală și socială. Prin aceasta ea devine un

agent de nivelare socială, căci duce societatea umană spre o închegare a unei comunități în care dispar diferențele de bogății și săraci, toți având cele necesare. Soluționarea problemei sociale nu se poate face prin revoluții sângeroase sau prin egoism nesăturat, nici prin măsuri pașnice dar streine de Hristos, ci numai prin conformarea noastră cu porunca iubirii și — implicit — a înfrânării și milei. Numai înfrânarea îmbinată cu mila pot reduce considerabil din mizeria socială.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

Serbarea studenților teologi

Luni, 30 Noemvrie la ora 6 seara, s'a desfășurat în Aula Academiei teologice „Andreiane” Siblu tradiționala serbare a Soc. de lectură a studenților teologi, închinată memoriei marelui Mitropolit Andrei Șaguna. A fost o manifestație de vibrant patriotism și de elevată religiozitate. A participat un public mai numeros ca oricând, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop Vasile Stan, dl general comandant al Armatei I.N. Macici, dl rector al Universității Dr. Iuliu Hătegan, dl general Filip Agricolă, dl prefect al județului col. Vasile Mhăilescu, dăii profesori universitari: Ioan Lupas, Dr. Emil Teșosu, Dr. G. Popovici, Păr. I. Agârbiceanu, dăa Sofia Șt. Meteș, dl Reinert, reprezentantul episcopului Saedel, dl Scheiner, reprezentantul grupului etnic german etc. etc.

Punctele din program au fost executate în așa fel încât au stârnit admirația și entuziasmul publicului.

Cuvântul de deschidere al păr. prof. Dr. Grigorie T. Marcu, preș. de onoare al Soc., a fost o încântare, ca todeauna. Conferința stud. Liviu David, preș. Soc., despre „Actualitatea ortodoxiei” a fost urmată de Declamările studenților Virgil Bota „Rugăciune” de Octavian Goga, Iancu Popa, „Plănsul de Moș” de George Ciobanu, și Iuliu Pănică „Ardealul” de Mircea Rădulescu, au atins coardele cele mai sensibile ale sufletelor participanților. Impreună cu „Balada Iancului”, executate de corul studenților, sub conducerea păr. prof. G. Șoima, au creat o stare de intensă simțire națională. Păr. G. Șoima s'a dovedit un maestru în exploatarea maximă a tuturor virtualităților ce se cuprind într'o compoziție muzicală.

În atmosfera de entuziasm lăsată de sfârșitul serbării, a răsunat la urmă

glasul I. P. S. Mitropolit, care a tras categoric și masiv toate concluziile ce se desprind din starea de spirit românească, căreia manifestația teologilor i-a dat o expresie arzătoare.

În cuvântul I. P. S. Sale s'a rostit pe față hotărârea grea și neînduplecată a unui neam care-și cere dreptatea și nu mai vrea să suporte nedreptatea.

Manifestația din seara de 30 Noemvrie a fost o vecernie a zilei mari ce va trebui să vie.

Sporul de scumpete al funcționarilor

Cu începere dela 1 Septemvrie 1942, vor primi și preoții dela saté un spor de salar care variază între 2000 până la 3500 Lei lunar.

Dăm mai jos un tablou, din care fiecare preot dela saté poate afla sporul de salar numit *indemnizație de scumpete*, ce-l va primi în plus pe lângă salarul de până acum, începând cu 1 Septemvrie 1942.

I. Preoți licențiați sau bacalaureați:

fără gradații	Lei 2500 lunar
cu 1 gradație	„ 2760 „
cu 2 „	„ 3040 „
cu 3 „	„ 3040 „
cu 4 „	„ 3360 „

II. Preoți fără bacalaureat:

fără gradații	Lei 2120 lunar
cu 1 gradație	„ 2520 „
cu 2 gradații	„ 2960 „
cu 3 gradații	„ 3040 „
cu 4 gradații	„ 3040 „

III. Preoți cu Seminarul grad II:

fără gradații	Lei 1920 lunar
cu 1 gradație	„ 2300 „

demnitatea a căzut greu în cumpănă, ori de câte ori a fost vorba să se ia vreo hotărâre gravă.

Astăzi și dușmanii bisericii și ai neamului nu mai pot contesta și trebuie să recunoască, că Vlădicul nostru este nu numai cea mai luminată figură a Episcopatului nostru românesc din ambele strane, ci și o personalitate politică, de ale cărui sugestii și slaturi nime nu se mai poate dispensa. Cuvintele I. P. S. Sale în materie de principii naționale, au fost totdeauna precise, energice, pline de demnitate, adevărate sentințe epocale inapelabile, care au făcut să vibreze — la auzul lor — toate inimile de emoție și mândrie românească.

În consecință, cu legitimă mândrie și admirație:

Pentru destoinicia și răvna cu care a condus afacerile interne ale Bisericii noastre în ultimii 3 ani, realizând o mulțime de îmbunătățiri pentru Biserica și slujitorii ei;

Pentru atitudinea dărză în ceea ce privește drepturile noastre naționale, precizate de atâtea ori de I. P. S. Sa ca indiscutabile, pentru care s'a ridicat cu toată greutatea, atât în Consiliile de Coroană, cât și la atâtea mari adunări.

Pentru dragostea și îngrijorarea, cu care a alergat în zilele de grea încercare a cedării Ardealului până în Secuime și

celelalte părți ale Țării, pentru a sfătui, a înbărbăta și a ajuta preoțimea rămasă în teritoriile ocupate;

Pentru plasarea și ajutorarea preoților refugiați din Basarabia și Nordul Ardealului.

Pentru ideea organizării misiunii Episcopatului ortodox Ardelean și participarea însuși a I. P. S. Sale în Basarabia recucerită și în Transnistria, contribuind prin aceasta nu numai la mângâierea sufletelor lipsite de slujbe dumnezeiești, ci mai ales la ridicarea și afirmarea prestigiului ortodoxiei noastre;

Pentru purtarea de grijă a ostașilor de pe front, prin distribuirea a zecilor de mii de cărți de rugăciuni, prin colectele ordonate, prin circulațiile trimise cu indemn pentru ajutorul de iarnă, tricotarea vesmintelor de lână;

Pentru cercetarea răniților noștri scumpi și dragi de atâtea ori în spitale, precum și a prizonierilor ruși în taberile de concentrare;

Pentru toate îndrumările arhlerești și părintești date în nenumăratele circulare în ultimii ani, care au fost norme călăuzitoare și de real folos organelor în subordine;

Pentru toate acestea, care le știm și alte multe, care, chiar dacă nu ni-ar scăpa, tot nu ar putea fi înregistrate toate în cadrele acestui raport; —

Preoțimea din cuprinsul Secției și Arhiepiscopiei noastre își face plăcuta datorie și de data și ocazia aceasta, și roagă pe I. P. S. Sa să binevolască a-i primi repetarea și reînnoirea sentimentelor Sale de dragoste, recunoștință și admirație, iar pe bunul Dumnezeu îl roagă „Să-l dăruiască Sfintei Sale biserici, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului...” Întru mulți fericiți ani, Stăpâne!..

(Va urma).

Unitatea pământului românesc

Rezumatul conferinței rostite de păr. prof. I. Lupas la Ateneu, în 7 Nov. 1942

În introducere a arătat conferențiarul motivele care l-au determinat să nu refuze a-și da contribuțiunea la acest ciclu, cu toate că din partea organizatorilor i s'a cerut să trateze o chestiune, în aparență mai mult de ordin geografic, decât istoric. D-Sa o consideră însă de interes deosebit și pentru cercetătorul istoric, obișnuit a nu se mulțumi cu o seacă înșiruire cronologică a faptelor și evenimentelor din trecut, ci râvnitor să pătrundă, dincolo de învălișul lor exterior, până în miezul pro-

cesului tainic, din ale cărui permanente și influențe reciproce este țesută pânza multicoloră a vieții istorice.

Pământul fiind elementul *static*, iar poporul elementul *dinamic* — din sinteza acțiunilor continue rezultă *istoria* pe care preotul Herder o definise drept *geografie în mișcare*.

Spațiul etnic românesc reprezintă cea mai desăvârșită unitate geografică între Tisa, Nistru, Dunăre și Mare, cu arcul Carpatic în forma triunghiului sfânt așezat la temeliea viețuirii noastre istorice. S'a riscat în vremea din urmă afirmățiunea că formula clasică din neperitoarea doină a lui Eminescu „Dela Nistru până la Tisa” ar fi devenit „perimată” și ar trebui înlocuită cu alta impusă prin recente succese militare: „Dela Bug sau chiar dela Volga până la Tisa”... Rămâne însă valabilă tot formula cea veche, pecetluită și consacrată printr'o multimilenară certitudine istorică.

Cu o serie întreagă de plastice demonstrațiuni, culese din scrierile geografilor români și străini, precum și din literatura noastră și a popoarelor învecinate, a înfățișat conferențiarul cu multă putere de convingere legătura indisolubilă a pământului cu poporul, subliniind că sunt puține cazuri de con-

cu 2 gradații 2688 lunar
cu 3 gradații 2760 „
cu 4 gradații 3040 „

Preoții dela parohiile de oraș din Categoriile de scumpete I, II și III vor primi indemnizația de scumpete de mai sus mărită cu 8%, 12% și cu 20%.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Miercuri, 2 Decembrie la București, pentru a lua parte la ședințele Sf. Sinod și pentru a rezolvi mai multe importante chestiuni bisericești.

Sâmbătă, 5 Decembrie c. I. P. S. Sa s'a întors la reședința Sa.

Răscumpărare Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae și-a răscumpărat feliicitările de ziua numelui, dăruind suma de 10.000 Lei pentru ajutorarea săracilor.

Obișnuita recepție din anii trecuți nu se va ține la Sf. Nicolae de astă dată.

Ziua de 1 Decembrie, serbătorea națională, s'a desfășurat în Sibiu cu deosebită semnătate. În catedrala mitropoliei, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, înconjurat de un sobor de preoți, a săvârșit serviciul religios în prezența reprezentanților autorităților locale civile și militare. Suijba religioasă s'a ținut și în celelalte biserici române din Sibiu. Solemnitatea s'a continuat la Universitate, în sala Nr. 1., de față fiind profesorii, studenții și un mare număr din publicul Sibiului.

Pentru mame sărace, văduve și orfani de războie consacrată ziua de Duminecă, 6 Decembrie 1942, când se va deschide, în favoarea lor, o chetă publică ce le va servi ca ajutor de iarnă. Inimile darnice creștine nu vor întârzi nîc de astă dată a contribui la alinarea suferințelor, îndurate de cei rămași fără ajutor și năpastuiți pe urma crâncenului război dela răsărit, unde ostașul român își jertfește ceea ce are mai scump, pentruca dreptatea neamului să ajungă la izbânda dorită. — De aceea „Ziua mamei și al copilului” ne cere să ne împlinim întreaga datorie.

Conferința pâr. prof. I. Lupaș. În ciclul conferințelor religioase, organizate de Universitatea din Cluj-Sibiu, Duminecă, 29 Noembrie a. c., ora 11 $\frac{1}{2}$ a vorbit dl prof. I. Lupaș despre „Mitropolitul Teodosie Veștemeanu”. În fața unui

auditor numeros și select, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, ilustrul academician a desfășurat, cu elocința-l cunoscută și admirată, viața și strădanla marelui ierarh, care a fost sfetnicul luminărilor Domni Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu și care a animat și patronat bogata activitate culturală din acea vreme, culminând cu prima traducere în românește a întregii Biblii (1688).

Prelegere de deschidere. Prin noua lege de organizare a învățământului superior, a fost înființată la Universitatea Daciel Superioare o catedră de Istorie a Transilvaniei, la care a fost chemat dl prof. Dr. Ion Moga.

Originar din Săliște, noul profesor universitar s'a distins în mod deosebit ca asistent și colaborator al Institutului de Istorie națională, precum și prin numeroase lucrări de specialitate, unanim apreciate în țară și peste hotare.

Miercuri 2 I. c., la ora 11, dl Prof. Dr. I. Moga și-a rostit prelegerea de deschidere despre „Voevodatul Transilvaniei”, dând un răspuns nîmicitor tăgăduitorilor conștinuții daco-romane pe aceste platuri.

Dsa a fost prezentat de maestrul său, pâr. Protector Dr. I. Lupaș. Erau prezenți la solemnitate: dl Rector Dr. Iuliu Hațieganu, dl G. Sion, dl Dr. Ioan P. Papp, prim președintele Curții de Apel, numeroși profesori universitari și de teologie, preoți, studenți și studenți.

Exprimam noului profesor universitar toate doririle noastre de spor bun în misiunea de care s'a învrednicit a se împărtăși.

La sate. Conferințarii „Astrei”, si-biene se deplasează în fiecare Duminecă, în localități aparținătoare despărțământului din județul Sibiu al „Asociațiunii”. În toate comunele, din partea locului, s'au rostit conferințe populare în legătură cu trebuințele materiale și suferințele ale numeroșilor ascultători bucuși cu toții de-a asculta povăturile și indemnurile ce li se dau.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 6 Decembrie 1942. Sfântul Nicolae, Servesc: I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeț, Prot. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Acad. teolog., Emilian Cioran și Ieronim Grov, cons. mitr., prot. Mihail Neagu, consilierii arhiep. Dr. Spiridon Căndea și Gh. Secaș; diaconii: Anatolie Scurtu și Dr. Nicolae Balca. **Predică: cons. Gh. Secaș.** După masă la ora 4 predică la Oastea Domnului: **Pr. Nicolae Vonica.**

topire așa de totală a oamenilor cu glia străbună, cum este contopit „homo carpaticus”. Românul băstinaș, cu pământul dacic. A citat dovezi istorice, demonstrând existența unei clare și puternice conștințe, chiar în păturile țărănești din Sudul Transilvaniei, des-pre descendența ei dacică.

Pentru a lămuri zădărnicia opințiilor de a răsturna zăvălul relativ la neîntrerupta noastră persistență în arcul carpatic, a subliniat că toate celelalte neamuri din preajma noastră au venit cândva de undeva, pornind din alte regiuni ale Europei sau ale Asiei, spre a poposi în locurile unde se găsesc astăzi. Numai despre Români nu se poate dovedi să fi viețuit vreodată pe alte meleaguri, în afară de pământul care este al lor, nu în temeiul cuceririi cu arma, ci printr'o dreptă și firească moștenire milenară. Inușuș poporul român a răsărit din pământul acesta și a rămas nedespilit de glia lui, de poenile, de codrii și de toate rosturile lui pe care le înțelege, le simte, le talmăcește adeseori atât de duios în cântecele și în basmele sale.

Nedreapta sfășiere a granițelor țării a fost resimțită cu negrăită durere atât în adâncul sufletului, cât și în adâncul pământului românesc. Dovada ni-a fost

dată prin cutremurul dela 10 Noembrie 1940. Specialiștii în materie au căutat să explice cauzele lui prin felurite formule savante, mai mult sau mai puțin convingătoare. Țărâtimea din Vrancea nu a lipsit nici ea să caute o talmăcire, naivă dar plină de farmecul credinței populare, înțelegând acest fenomen ca un înfiorător *strigăt de durere*, ca un enorm *protest teluric* împotriva rășluirilor teritoriale dela sfârșitul lui Iunie și dela 30 August. Dacă n'au putut atunci grai oamenii, s'au rostit stihurile înfricoșate din adâncul pământului. Dacă împrejurări de ordin diplomatic au consirâns neamul nostru să-și înnece în tăcere cumplita durere, glasul ei sugrumat a izbucnit cu tărie elementară din măruntaiele ghei străbune.

Dealungul veacurilor a fost adeseori știrbită unitatea pământului românesc, prin capriciile evoluțiilor politice, prin efemere orânduiri omenești, pentru ca să fie apoi iarăși refăcută, cum cerea însăș legea acestui pământ, lege mai puternică și mai neînduplecată decât anume leguiri omenești, adeseori pe aiât de nesocotite, pe cât de nedrepte.

Agresive curente imperialiste, ca cel mongolic al lui Gînghizhan, ca cel turanic al lui Arpad, ca cel turcesc al lui Baiazid, ca cel austriac al împăra-

Nr. 12.728—1942.

Concurs

Pentru ocuparea postului de catihet, la școlile secundare din Săliște, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Candidații își vor înainta cererea, însoțită de actele legale pentru numiri, direct Consiliului arhiepiscopesc ort. român din Sibiu.

Sibiu, din ședința secției culturale a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 24 Noembrie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

(105) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei nou bugetate Oraștie III, de Clasa întâia, se publică Concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție a lui în Telegraful Român.

Beneficiile postului sunt următoarele:

1. Salariul dela Stat;
2. Sesie parohială de 10 jug. arător;
3. Drept de folosință în casa parohială;
4. Stolele reglementare.

Cererea de Concurs se vor înainta la Oficiul protopopesc din Oraștie. Ele vor fi însoțite de toate actele și de actul de binecuvântare de candidare dat de I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit.

Candidații se vor putea prezenta în parohie, ca să facă cunoștință cu parohienii, să predice și să servească, numai cu prealabila încunoștințare a oficiului protopopesc Oraștie.

Oraștie, la 22 Octomvrie 1942.

Pr. Iosif Vințan
adm. protopopesc

(102) 2—3

Anunț de licitație

Consiliul Parohial al Bisericii ort. române, Sf. Nicolae din Brașov-Schei, publică licitație pentru darea în întreprindere a ușilor dela intrarea principala a Bisericii. Ușile vor fi din lemn de stejar, sculptate cu relief înalt, conform planului și devizului, care se pot vedea și studia în orice zi în Biroul Consiliului Parohial, Piața Unirii 1.

Ofertele închise și sigurate, conținând garanția legală, se vor înainta Biroului parohial până în ziua de 15 Decembrie 1942.

Consiliul Parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Schei.

Dr. N. Stînghe Vasile Iordache
Președinte secr. contabil

Nr. 453—1942

(104) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Juncul de jos cu filia Juncul de sus, din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salar dela Stat;
2. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare și de încuviințarea de candidare a Prea Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc al Zarandului—Brad în termen.

Concurenții se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sârbătoare în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 17 Noembrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului—Brad.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 595/1942

[101] 3—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a Zam cu filia Tămășești din protopopiatul Dobra, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele necesare, în stare foarte bună.

3. Folosirea sesiunii parohiale de 19 $\frac{1}{2}$ jugăre, teren arabil, fânaț, pometi și pădure.

4. Câte 15 l. porumb sfărâmat dela fiecare familie din filie și $\frac{1}{4}$ din prețul de arendare a cimitirului dela Biserica achitat de epitropie.

5. Stola obișnuită în protopopiat. Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și de încuviințarea de candidare dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. al Dobrei în termen.

Concurenții se vor prezenta cu încuviințarea Oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sârbătoare, în parohie la biserică, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 10 Noembrie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Dobrei în înțelegere cu consiliul parohial din Zam.

Pr. Adam Lăzărescu
adm. protopopesc

române. E un postulat al dreptății istorice și al dreptății divine, un postulat a cărui împlinire ne-o garantează eroismul ostașului român, admirat de lumea întreagă.

Dar, după ce se va fi împlinit din nou postulatul dreptății și va fi fost ascultat glasul sângelui, să nu mai fie dată uitării, în nici o împrejurare, porunca istorică dela sfârșitul veacului IX: *Terram autem nullatenus concedimus nobis viventibus!*

În revista *Vremea* din București publică dl Radu Hoianic această apreciere justă: „Dl profesor I. Lupaș a vorbit despre *Unitatea pământului românesc* într'o captivantă expunere, care îmbina datele riguroase ale științei cu simțămintele adânci ale Neamului, ilustrate în atașamentul Românului cu pământul istoriei sale. Făcând să vibreze coardele năzuințelor românești, dl prof. I. Lupaș a fost salutată cu entuziasm de numerosul auditoriu, ca reprezentant al pământului și al unității românești”.
București, 16 Noembrie 1942.

Correspondent

Citiți, sprijiniți și
respândiți ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Reditura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane